

Missie

RECHTBANK ZEELAND-WEST-BRABANT

Strafrecht

Zittingsplaats: Breda

Parketnummer: 02-800002-15

Beslissing van de meervoudige kamer d.d. 23 juli 2020

op de vordering van de officier van justitie tot verlenging van de terbeschikkingstelling van

geboren op [REDACTED]
thans verblijvende in FPC Dr. S. van Mesdag, Helperlinie 2, 9722 AZ Groningen,

bijgestaan door mr. J.A.M. Kwakman, advocaat te Hoogeveen.

1 De stukken

Het dossier bevat onder meer de volgende stukken:

- de vordering van de officier van justitie d.d. 29 mei 2020, die strekt tot verlenging van de terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege (hierna: TBS) met twee jaar;
- de aantekeningen omtrent de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van betrokkene van 14 juni 2019 tot en met 26 maart 2020;
- het rapport van FPC Dr. S. van Mesdag (hierna: de TBS-instelling) d.d. 11 mei 2020, waarin het advies van de inrichting is vermeld;
- de overige stukken.

2 De procesgang

Bij arrest van het hof Den Bosch van 26 juni 2018 is betrokkene, wegens bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht, mishandeling begaan tegen een ambtenaar en belaging, meermalen gepleegd, veroordeeld tot een gevangenisstraf van twaalf maanden en TBS met verpleging van overheidswege. De rechtbank constateert dat het hier gaat om een misdrijf als bedoeld in artikel 38e, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht. De TBS is op 11 juli 2018 aangevangen.

Tijdens het onderzoek ter openbare terechtzitting van de rechtbank op 9 juli 2020 is de officier van justitie, mr. Snoeks, gehoord. Tevens is betrokkene via videoverbinding gehoord, bijgestaan door zijn raadvrouw, mr. Kwakman. De raadvrouw was ter zitting aanwezig. Voorts is gehoord de deskundige, mevrouw J. Krediet, GZ-psycholoog en behandelcoördinator bij FPC Dr. S. van Mesdag.

3 Het advies van de TBS-instelling

De TBS-instelling heeft geadviseerd de TBS te verlengen met twee jaar en heeft daarbij in haar advies, samengevat, het volgende vermeld.

✓

Parketnummer: 02-800002-15
Beslissing d.d. 23 juli 2020

Betrokkene is gediagnosticeerd met schizofrenie en er is sprake van een ernstige stoornis in het gebruik van een amfetamineachtig middel. Hij is op 13 februari 2019 opgenomen in de TBS-instelling op de instroomafdeling Eems 1. Er werd al snel gestart met de observatiemodules en met dagbesteding. Op 28 maart 2019 vond een incident plaats waarbij betrokkene en een medepatiënt, die op dezelfde afdeling verbleef, betrokken waren. Er vond een handgemeen tussen hen plaats, waarbij aanvankelijk niet duidelijk was wat er precies gebeurd was. Om die reden werden zij gesepareerd. De volgende dag kon betrokkene weer naar de afdeling. Na onderzoek werd duidelijk dat de medepatiënt fysiek geweld had gebruikt tegen betrokkene. De kliniek heeft hiervan aangifte gedaan.

Betrokkene werd, vanwege het incident en het feit dat zowel betrokkene als de medepatiënt op dezelfde afdeling verbleven, op 8 april 2019 overgeplaatst naar de instroomafdeling Dollard 1. Betrokkene gaf al snel aan dat hij overgeplaatst wilde worden naar een andere kliniek, voornamelijk omdat hij zich niet veilig voelde vanwege het incident dat had plaatsgevonden. Hij deed destijds uiteindelijk geen officieel overplaatsingsverzoek via zijn advocaat.

Op 6 april 2019 is betrokkene geplaatst op de doorstroomafdeling Reitdiep 2, die primair is gericht op patiënten bij wie sprake is van een psychotische kwetsbaarheid. Bij betrokkene was inmiddels (dossier)onderzoek verricht, waarbij de diagnose schizofrenie - zoals deze in eerdere onderzoeken al werd gesteld - werd bevestigd. Betrokkene herkent zich hier niet in en voelde zich met name in het begin niet thuis op de huidige unit. Hij vond dat hij niet paste tussen de patiënten met een psychotische kwetsbaarheid. Om die reden diende betrokkene via zijn advocaat eind oktober 2019 alsnog een overplaatsingsverzoek in. In reactie hierop opperde het openbaar ministerie een overplaatsing naar FPC De Kijvelanden, maar hier zag betrokkene vanaf omdat hij de behandeling in het huidige FPC toch nog een kans wilde geven.

Betrokkene heeft enig ziektebesef, maar het ziekte-inzicht is zeer beperkt. Hij herkent zich niet in de gestelde diagnose schizofrenie en ziet geen noodzaak voor het gebruik van antipsychotische medicatie. Wel neemt hij deze op vrijwillige basis en is hij medicatiegetrouw.

Betrokkene staat nog relatief aan het begin van zijn behandeling en heeft nog niet langere tijd stabiel kunnen functioneren sinds zijn opname. Er is verscheidende malen, al dan niet op verzoek van betrokkene, veranderd van medicatie. Hoewel er verbetering zichtbaar is - zo is betrokkene minder snel uit balans en minder dwingend dan voorheen - is het zorgelijk dat betrokkene vrij recent nog delictgerelateerd gedrag heeft laten zien in de vorm van het schrijven van een brief aan een vrouw die in het verleden aangifte tegen hem heeft gedaan wegens belaging. Berouw hiervoor ontbreekt, evenals inzicht in de dynamiek van zijn pathologie en het delictgedrag en de impact ervan op de slachtoffers. Stabilisatie van het toestandsbeeld en het bewerken van het probleeminzicht en -besef zijn dan ook belangrijke behandeldoelen voor de komende periode. Gezien het feit dat de delictgerelateerde factoren nog grotendeels bewerkt moeten worden, is het risico op recidive vooralsnog onverminderd hoog.

Betrokkene heeft inmiddels een aantal observatiemodules afgerond en momenteel heeft hij muziek- en ondersteunende therapie op zijn programma. Vanwege de coronacrisis zijn de behandelmodules echter stil komen te liggen. De komende tijd zal in de behandeling met name ingezet worden op verdere stabilisatie middels medicatie en ondersteuning en begeleiding op de unit en het vergroten van het ziekte-inzicht middels de inzet van diverse

K

Parketnummer: 02-800002-15
Beslissing d.d. 23 juli 2020

behandelmodules. De TBS-instelling schat in dat voor betrokkene na zes tot twaalf maanden verlof geïndiceerd zal zijn. De totale behandelduur tot en met transmuraal verlof wordt, bij positief verloop, ingeschat op ongeveer drie jaar.

Gelet op het voorgaande adviseert de TBS-instelling de maatregel te verlengen met twee jaar.

Ter zitting heeft de deskundige daaraan nog toegevoegd dat het positieve verloop zich na het opstellen van het rapport op 11 mei 2020 heeft voortgezet. Betrokkene is stabiel en er is geen plan om hem over te plaatsen naar een andere kliniek. De behandeling heeft twee maanden vertraging opgelopen door de coronacrisis, maar is inmiddels weer verdergegaan. Behandelmodules zijn weer opgepakt. De verandering verloopt zoals zij had gehoopt. Betrokkene is nu meer in staat om zijn diagnose te accepteren, waardoor hij meer ontvankelijk is voor behandeling. De medicatie is afgesteld.

4 Het standpunt van de officier van justitie

De officier van justitie is ter zitting bij de vordering de TBS met twee jaar te verlengen gebleven. Zij heeft daartoe aangevoerd dat de problematiek nog actueel is. Het recidivegevaar is hoog op het moment dat het kader komt te vervallen. De reclassering schat in dat de totale behandelduur langer zal duren dan één jaar, zodat volgens vaste jurisprudentie verlenging met een termijn van twee jaar in de rede ligt. Bij repliek heeft zij gesteld van oordeel te zijn dat het aan de rechtbank is om te bepalen of een ter beschikking gestelde wel of niet op zitting komt. Zij heeft in dat kader naar voren gebracht wat recent was besproken tijdens de vergadering van het Algemeen Overleg en Inhoudelijk Overleg TBS Nederland alwaar ter sprake is gekomen dat de rechtbank bepaalt of een getuige-deskundige en/of ter beschikking gestelde fysiek aanwezig moeten zijn bij de zitting.

5 Het standpunt van de verdediging

Betrokkene heeft ter zitting verklaard dat hij een verlenging met een termijn van twee jaar accepteert. Hij wil in de huidige kliniek blijven, want de behandeling en het werk gaan goed. Hij volgt zijn therapie zeer trouw. Betrokkene kan niet zeggen dat hij het echt naar zijn zin heeft, maar hij gaat zich inzetten om de behandeling te doorlopen. Betrokkene heeft de diagnose schizofrenie geaccepteerd en voor dit ziektebesef is hij in therapie. Betrokkene vindt het vervelend dat hij van de medicatie dikker wordt, maar hij vindt het belangrijk dat hij stabiel is.

De raadvrouw heeft ter zitting de rechtbank verzocht in de beslissing een overweging op te nemen, inhoudende dat een kliniek niet mag beoordelen of een persoon wel of niet naar de zitting mag gaan. Zij heeft daartoe het volgende aangevoerd. Twee weken voor de zitting heeft betrokkene aangegeven dat de kliniek hem had meegedeeld dat hij, in verband met de coronamaatregelen, niet naar de zitting mocht gaan. Betrokkene wilde wel naar de zitting, want het was zijn eerste verlengingszitting en hij was daar erg zenuwachtig voor. Vervolgens heeft de voorzitter toestemming gegeven dat betrokkene wel naar de zitting mocht komen, waarna de kliniek heeft gereageerd dat dit niet het geval was. Uiteindelijk heeft betrokkene ervoor gekozen om niet naar de zitting te gaan, omdat hij zich al had voorbereid op een verhoor via videoverbinding. Indien er sprake zal zijn van een tweede coronagolf, dan kan een overweging van de rechtbank de advocatuur helpen de TBS-instelling er toe te bewegen een ter beschikking gestelde naar de zitting te laten gaan.

Parketnummer: 02-800002-15

Beslissing d.d. 23 juli 2020

Voorts heeft de raadvrouw ter zitting naar voren gebracht dat betrokkene berust in de vordering van de officier van justitie. De diagnose schizofrenie is vastgesteld, maar betrokkene ziet dit - in tegenstelling tot de TBS-kliniek - als psychotische episodes. Betrokkene heeft de diagnose geaccepteerd en neemt zijn medicijnen in. Betrokkene had met de beste bedoelingen de brief gestuurd waarover in het advies wordt gesproken, maar de kliniek heeft dat anders geïnterpreteerd. Hij heeft ervan geleerd en er is geen postmaatregel meer. Betrokkene is nu meer ontvankelijk voor feedback, maar de delictrisicofactoren zijn nog niet voldoende bewerkt en dat hangt samen met het recidiverisico.

6 Het oordeel van de rechtbank

Aanwezigheid ter zitting

Betrokkene had voorafgaand aan de zitting via zijn raadvrouw laten weten graag fysiek ter zitting aanwezig te willen zijn. De voorzitter heeft laten weten daarmee in te stemmen, mede gezien de toenemende fysieke aanwezigheid van ter beschikking gestelden in TBS-zaken. De TBS-instelling is daarover geïnformeerd. Daarna werd duidelijk dat de TBS-instelling, tezamen met alle FPC's, als beleid had vooralsnog geen patiënten en/of medewerkers fysiek aanwezig te zullen laten zijn bij een verlengingszitting. Daarbij werd door de instelling een beroep gedaan op de Tijdelijke regeling in verband met de geleidelijke openstelling gerechtsgebouwen, ingaande per 11 mei 2020. Noch betrokkene noch de deskundige zouden mitsdien ter zitting verschijnen.

Per e-mailbericht heeft de voorzitter laten weten dat de bevoegdheden van de voorzitter van de meervoudige kamer niet door een regeling vanuit het LOVS kunnen worden beperkt. Die visie deelt de rechtbank. Het is uiteindelijk de voorzitter van de kamer waarin een zaak wordt behandeld die de bevoegdheid heeft, alle omstandigheden en belangen wegend, om te bepalen of een persoon wiens zaak op zitting wordt behandeld, fysiek bij de behandeling aanwezig moet zijn. Dat bij de afweging binnen de rechtspraak bestaande afspraken worden betrokken, spreekt voor zich, maar zij beperken die bevoegdheid in beginsel niet.

Verlenging van de TBS

De TBS kan slechts worden verlengd indien de veiligheid van anderen, dan wel de algemene veiligheid van personen de verlenging van de TBS eist. Het recidivegevaar moet nog aanwezig zijn en dient voort te vloeien uit een ziekelijke stoornis en/of een gebrekkige ontwikkeling van de geestvermogens. Gelet op het advies van de TBS-instelling en de toelichting van de deskundige, wordt nog steeds voldaan aan dit wettelijke criterium.

De rechtbank zal het advies van de TBS-instelling dan ook volgen en de vordering tot verlenging van de TBS toewijzen.

7 De beslissing.

De rechtbank verlengt de termijn van de terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege van betrokkene met **twee jaar**.

Deze beslissing is gegeven door mr. Kooijman, voorzitter, mr. Tempelaar en mr. Dijkman, rechters, in tegenwoordigheid van de griffier, mr. Gielen, en is uitgesproken ter openbare zitting op 23 juli 2020.

Mr. Tempelaar, mr. Dijkman en de griffier zijn niet in de gelegenheid deze beslissing mede te ondertekenen.